

WYŻYNY POLSKIE

WYŻYNY POLSKIE

mapa hipsometryczna

WYŻYNY W POLSCE

Cechy krajobrazu wyżynnego w Polsce to:

pofałdowana powierzchnia terenu, skałki, wąwozy, skarpy, jaskinie.

Pas wyżyn rozciąga się na południowym wschodzie Polski, na południe od Niziny Mazowieckiej. W jego obrębie wyróżniono następujące krainy geograficzne:

Wyżynę Śląską,

Wyżynę Krakowsko-Częstochowską,

Wyżynę Małopolską wraz z Górami Świętokrzyskimi,

Wyżynę Lubelską.

WYŻYNA ŚLĄSKA

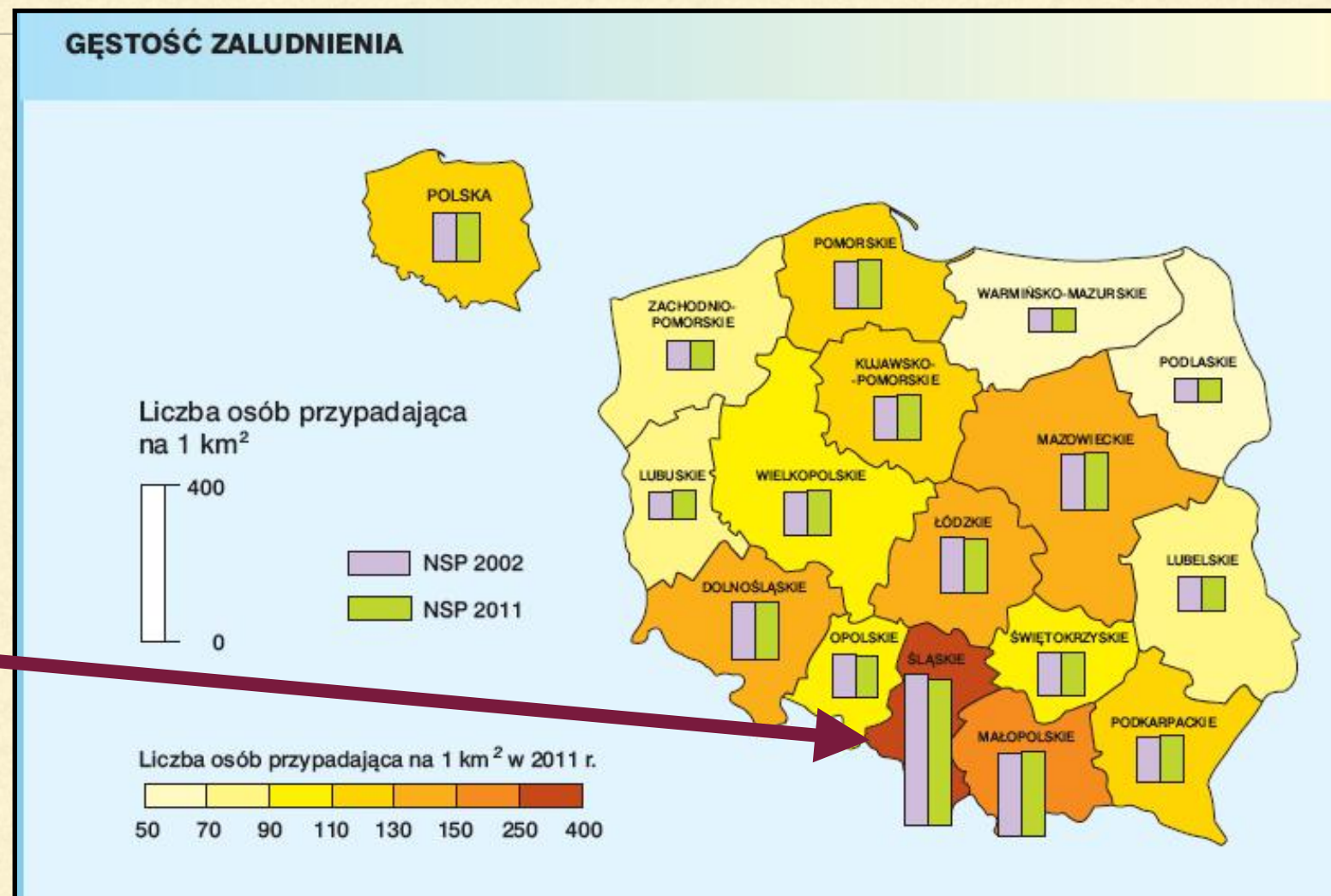
WYŻYNA ŚLĄSKA jest w **zachodniej** części **Pasa Wyżyn**. Ukształtowanie powierzchni jest słabo urozmaicone – przeważa lekko pofalowany teren o niewielkich wysokościach (do 400 m n. p. m.).

WYŻYNY POLSKIE

mapa hipsometryczna

Wyżyna Śląska zajmuje niewielką powierzchnię, ale zamieszkuje ją **bardzo dużo ludzi** (około 4 mln)

Intensywny rozwój przemysłu bazuje na **wydobyciu węgla** kamiennego. Powstały tam **inne zakłady**, m. in. huty, odlewnie, koksownie, elektrownie, fabryki.

W krajobrazie Wyżyny Śląskiej dominuje **zabudowa przemysłowa** – wieże wyciągowe nad szymbami górnictwymi, dymiące kominy, linie energetyczne.

wieże wyciągowe nad szymbami górnictwymi

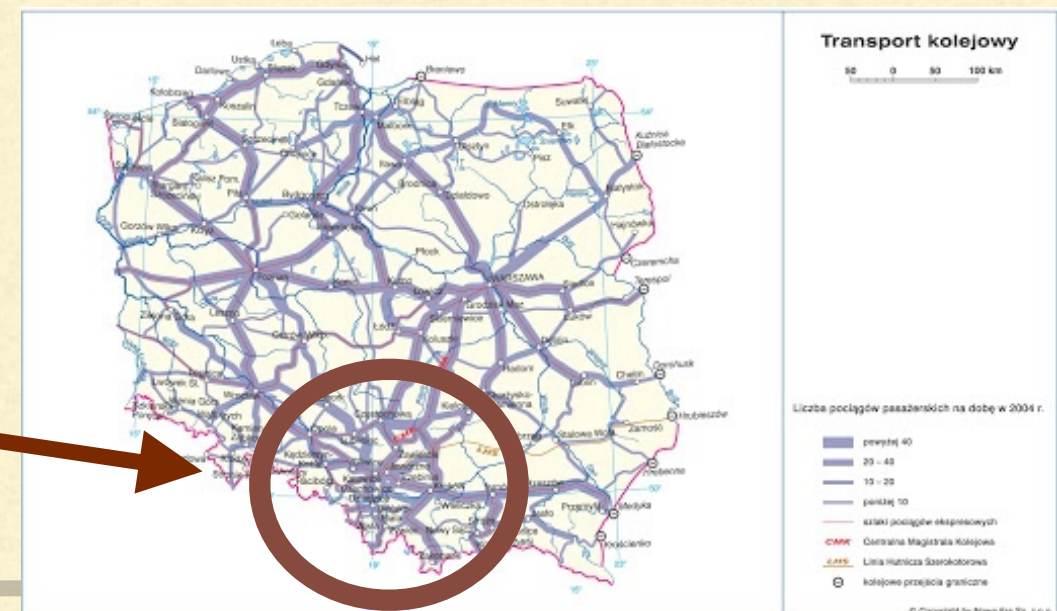

dymiące kominy

linie energetyczne

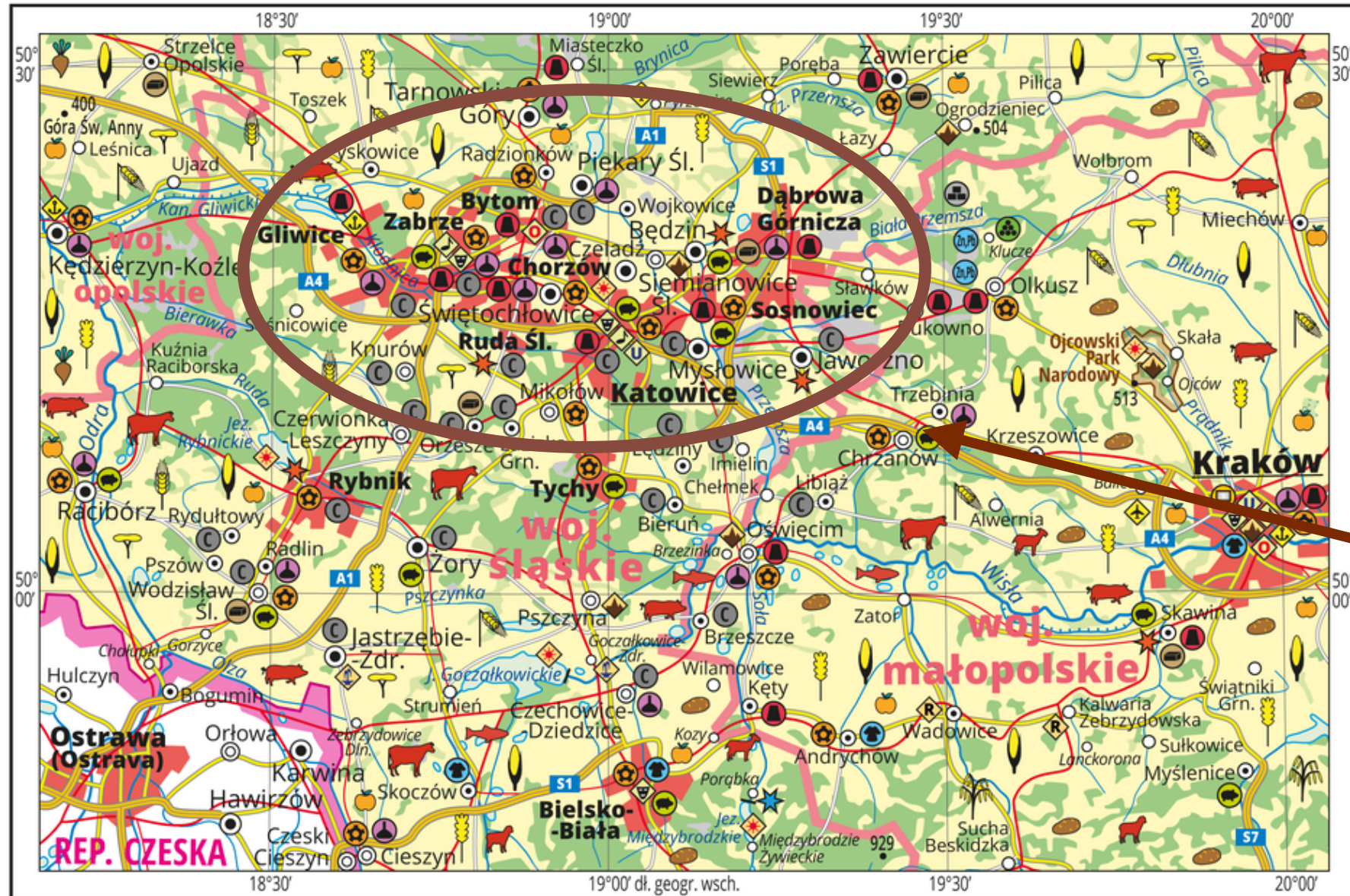
Rozwinęła się też gęsta sieć linii kolejowych i dróg.

WYŻYNA ŚLĄSKA

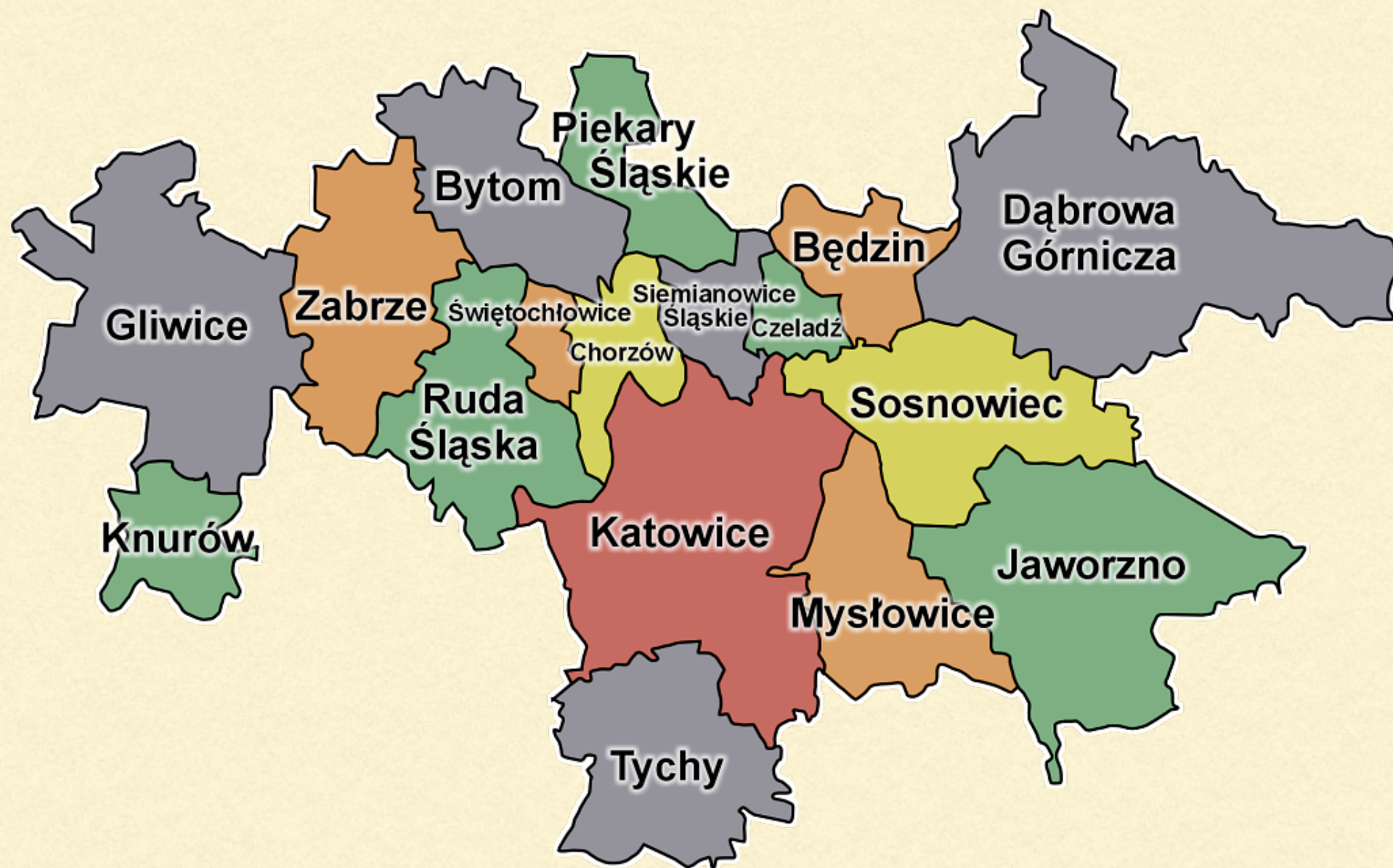
mapa gospodarcza

10 0 10 20 30 km

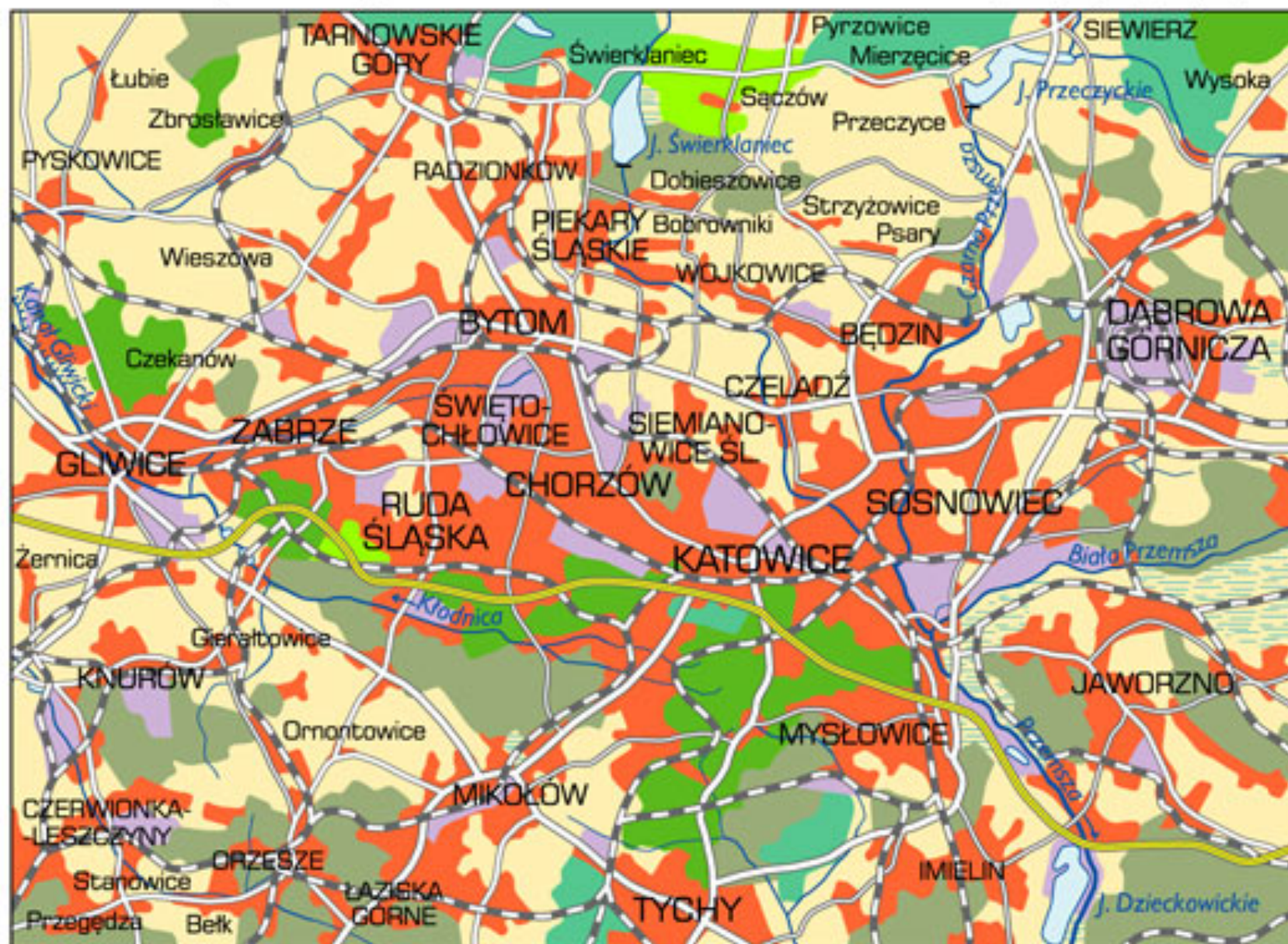
Gęste zaludnienie Wyżyny Śląskiej jest spowodowane bliskim nagromadzeniem miast - tzw. **konurbacja**.

Największym miastem są tu **Katowice** (320 tys. mieszkańców), sąsiednie miasta są tylko nieznacznie mniejsze: **Sosnowiec** (230 tys. mieszk.), **Gliwice** (200 tys. mieszk.), **Bytom** (190 tys. mieszk.), **Zabrze** (190 tys. mieszk.), **Ruda Śląska** (150 tys. mieszk.), **Dąbrowa Górnicza** (130 tys. mieszk.), **Tychy** (130 tys. mieszk.), **Chorzów** (115 tys. mieszk.).

GÓRNOŚLĄSKI OKRĘG PRZEMYSŁOWY

0 2 4 6 8 10 km

LEGENDA

rzeka
 jezioro
 kanał

linia kolejowa
 autostrada
 inne drogi
 IMIELIN miasto
 ŚĄCZÓW wieś

teren zabudowany,
 w tym przemysłowy
 grunty orne
 łąki i pastwiska

las iglasty
 las mieszany
 las liściasty
 teren podmokły

Wyżyna Śląska jest najbardziej **uprzemysłowionym** i najgęściej **zaludnionym** obszarem Polski – nosi on nazwę **Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego**.

WYŻYNA KRAKOWSKO- CZĘSTOCHOWSKA

WYŻYNA KRAKOWSKO-CZĘSTOCHOWSKA leży – jak sama nazwa wskazuje – **między** dwoma miastami: **Krakowem** i **Częstochową**

WYŻYNY POLSKIE

mapa hipsometryczna

0 20 40 60 80 km

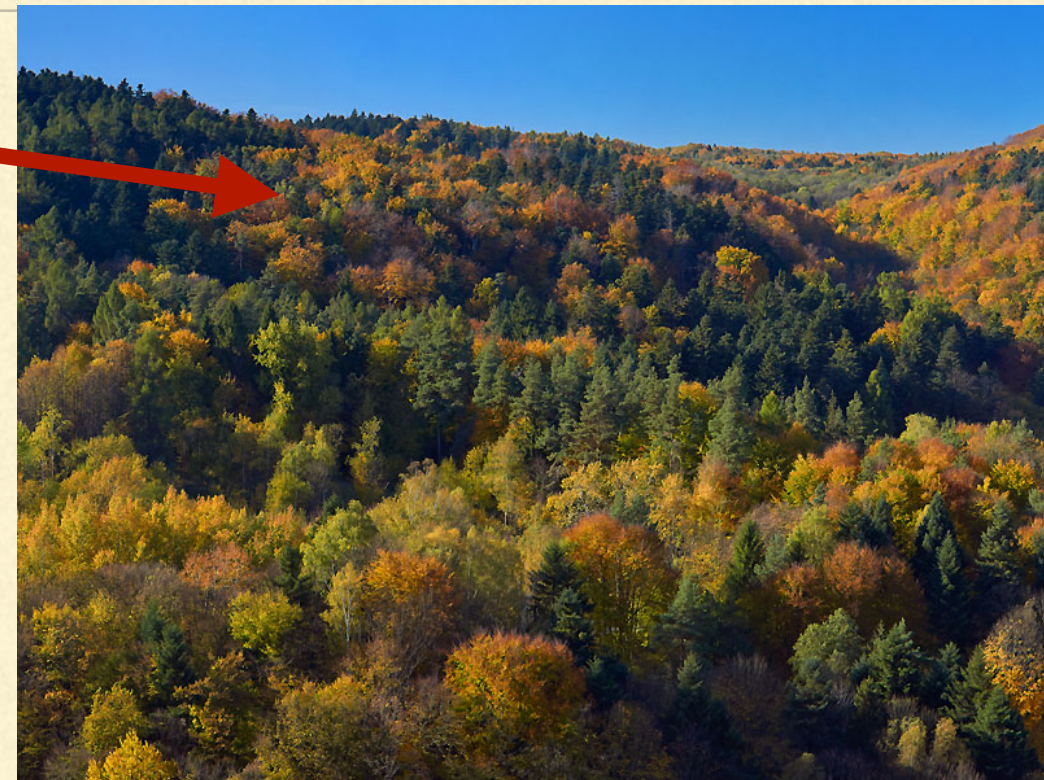
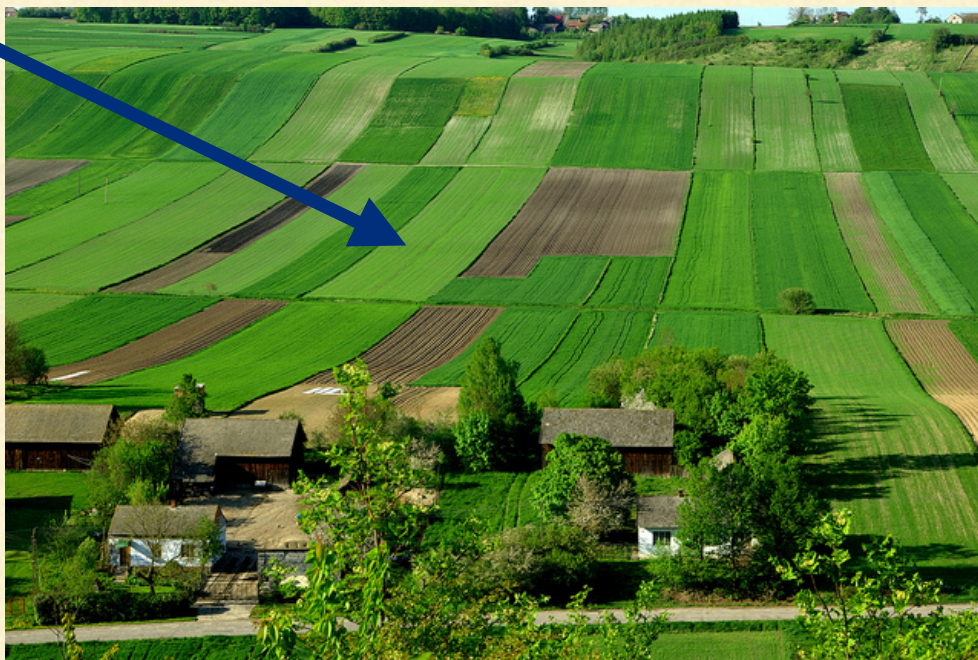

Wyżyna Krakowsko Częstochowska zbudowana jest z miękkich **skał wapiennych koloru białego**, które stosunkowo łatwo ulegają działaniu wód płynących.

Najwięcej spotkać ich można na **południu Wyżyny**, w dolinie Prądnika, gdzie utworzono **Ojcowski Park Narodowy**.

W pokryciu terenu dominują lasy i użytki rolne.

Maksymalną wysokość bezwzględną (504 m n. p. m.) ma tu góra w miejscowości **Ogrodzieniec**, na której znajdują się słynne **ruiny zamku**.

Południowe krańce **Wyżyny** sięgają do **Krakowa** (750 tys. mieszkańców). To **dawna stolica Polski**, słynąca obecnie z wielu zabytków takich jak np. Zamek Królewski i Katedra na wzgórzu Wawel, Rynek (największy w Europie) z Sukiennicami i Kościołem Mariackim. **Miasto** to jest też jest ważnym **ośrodkiem kulturalnym** naszego kraju (liczne teatry, muzea, galerie).

Na północnym krańcu Wyżyny leży **Częstochowa** (250 tys. mieszk.) Tamtejsze Sanktuarium na **Jasnej Górze** jest głównym celem pielgrzymek polskich katolików.

WYŻYNA MAŁOPOLSKA

WYŻYNA MAŁOPOLSKA leży w środkowej części **Pasa Wyżyn**

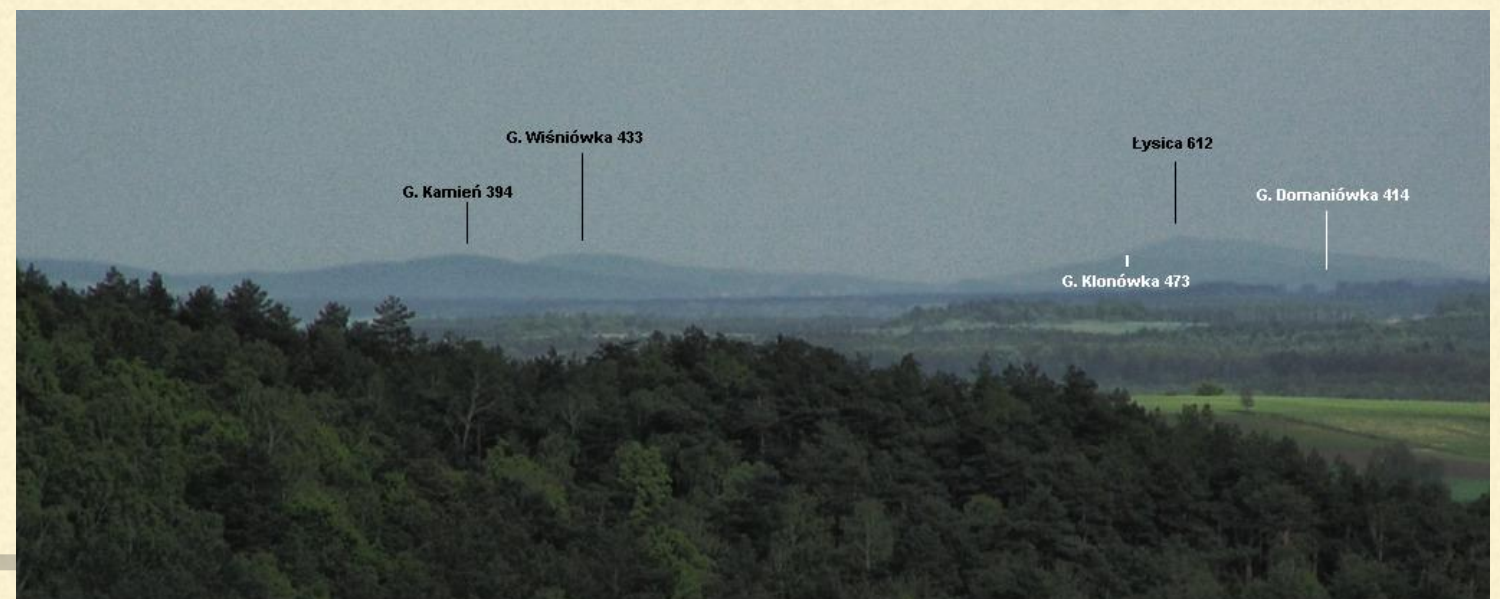

Tu znajduje się najwyższy punkt polskich wyżyn – **Łysica** (612 m n. p. m.).

WYŻYNY POLSKIE mapa hipsometryczna

Góry Świętokrzyskie są przykładem gór niskich. Ich najwyższe pasmo – **Łysogóry** – tylko nieznacznie wyróżnia się ponad okolicznymi terenami.

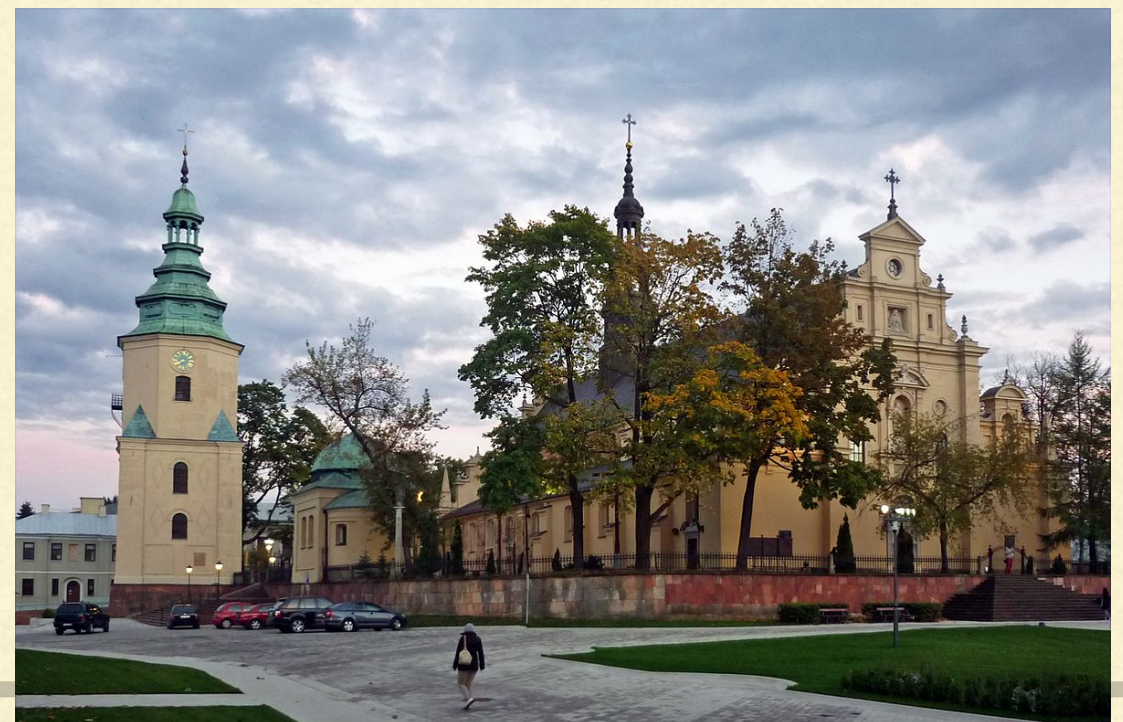
Dawniej w rejonie **Gór Świętokrzyskich** wydobywano też rudy żelaza i innych metali.

Głównym miastem regionu są **Kielce** (210 tys. mieszkańców)

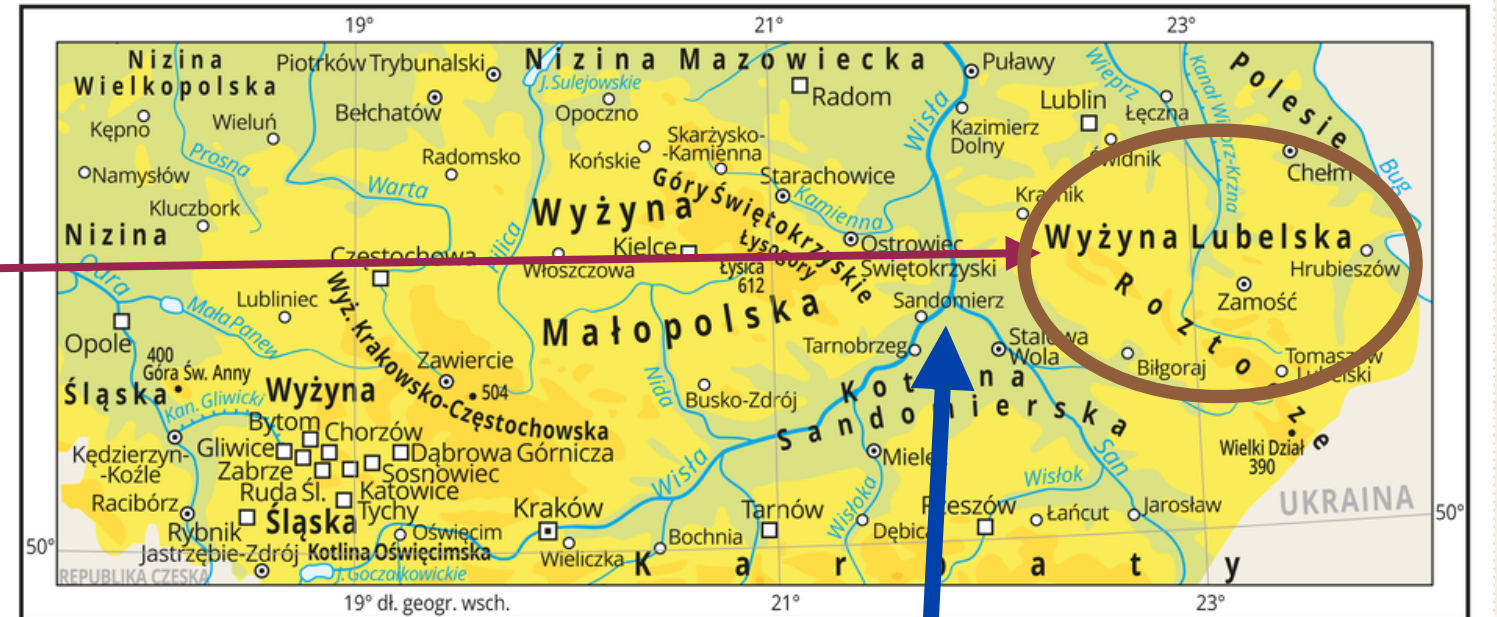
Na **Wyżynie Małopolskiej** pozyskiwane są rozmaite **surowce budowlane**

WYŻYNA LUBELSKA

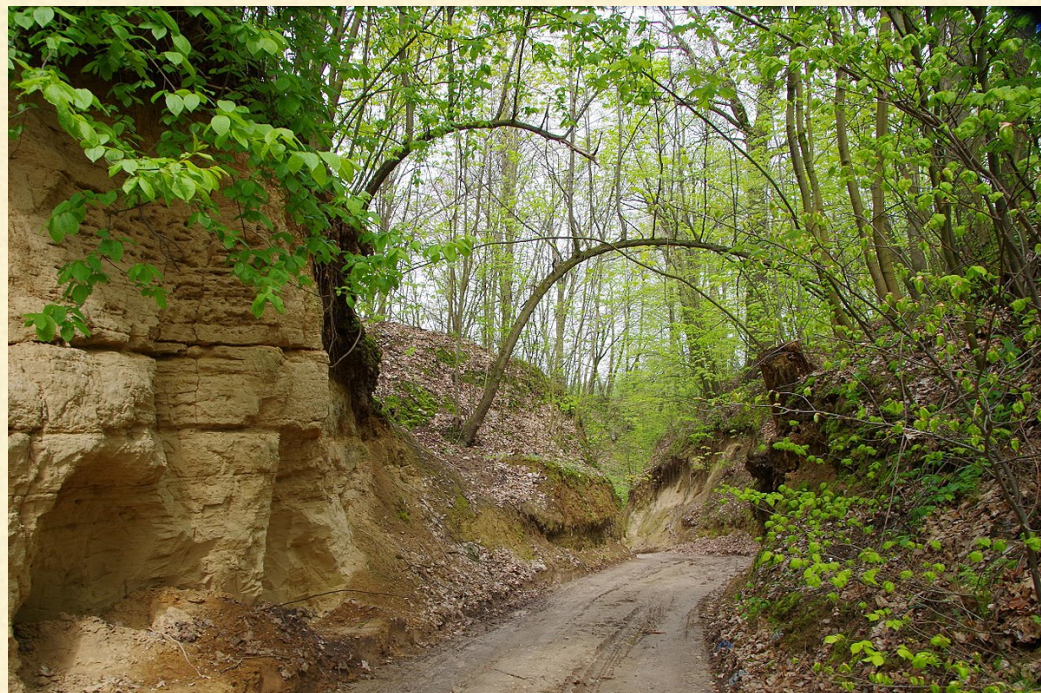
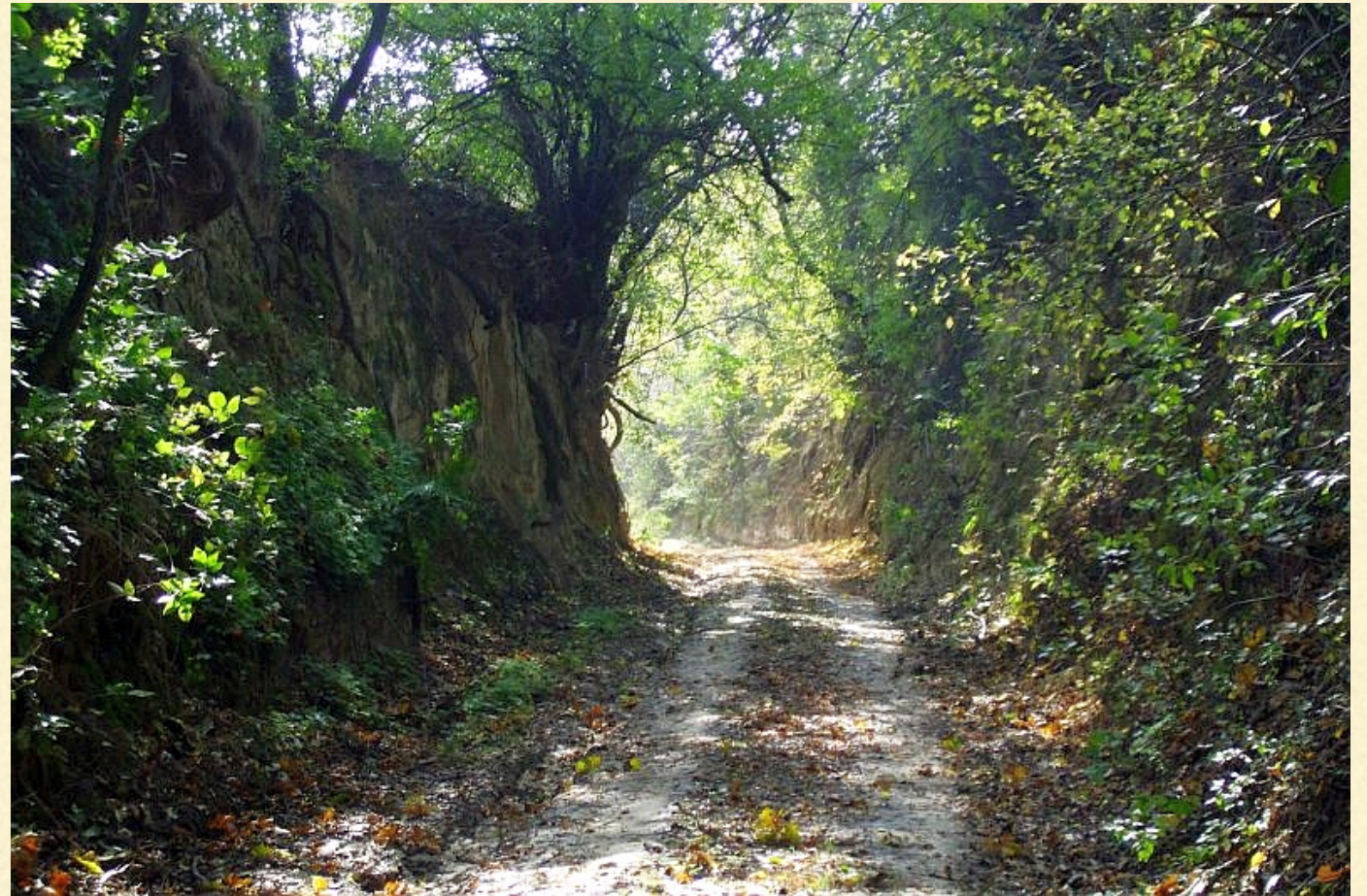
WYŻYNA LUBELSKA znajduje się we wschodniej części **Pasa Wyżyn**

WYŻYNY POLSKIE mapa hipsometryczna

Od Wyżyny Małopolskiej oddzielona jest głęboką i szeroką doliną Wisły

Charakterystycznym elementem krajobrazu **Wyżyny Lubelskiej** są **wąwozy lessowe**.

Zostały one wyłobione przez okresowo płynące wody w podłożu zbudowanym z **lessu** (miękka skała osadowa, złożona z pyłów naniesionych przez wiatr).

Także na podłożu lessowym wytworzyły się bardzo urodzajne gleby – **czarnoziemy**.

Uprawia się tu głównie **pszenicę** i **buraki cukrowe**, a także rośliny typowe dla regionu – **chmiel** i **tytoń**.

ĆWICZENIA

Wyżyny to tereny
od m n.p.m
do m n.p.m i
zaznaczone są na mapie
kolorem

Ryc. 5.2 Krainy geograficzne na hipsometrycznej mapie Polski

Niziny Polskie	Wyżyny Polskie	Pasma Górskie

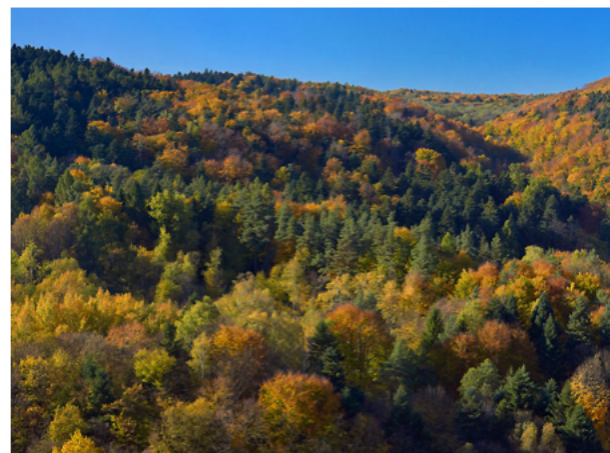
Wyżyny znajdują się w części Polski.

Najbardziej na **zachód** położona jest **Wyżyna** Jej głównym miastem są

Na **wschód** od niej, pomiędzy dwoma miastami (stąd jej nazwa) znajduje się wyżyna-.....

Dalej na **wschód** jest kolejna wyżyna, głównym **miastem** są na terenie tej wyżyny są Góry Najbardziej na wschód położoną wyżyną jest wyżyna z największym miastem, od którego wzięła swoją nazwę.

Podpisz odpowiednio każdy z obrazków odpowiednimi nazwami **wyzyn** polskich.

.....

Tu znajdują się **najstarsze góry** w Polsce - wyżyna

To **najbardziej zaludniony** region w Polsce - wyżyna

Tutaj znajduje się **mnóstwo zamków** budowanych na **białych skałach** - wyżyna

Tutaj są jedne z najbardziej urodzajnych gleb (**czarnoziemy**) - wyżyna

Tutaj znajduje się dużo **wąwozów** w miękkiej skale **lessowej** - wyżyna

To najbardziej **uprzemysłowiona** wyżyna w Polsce - wyżyna

KONIEC
